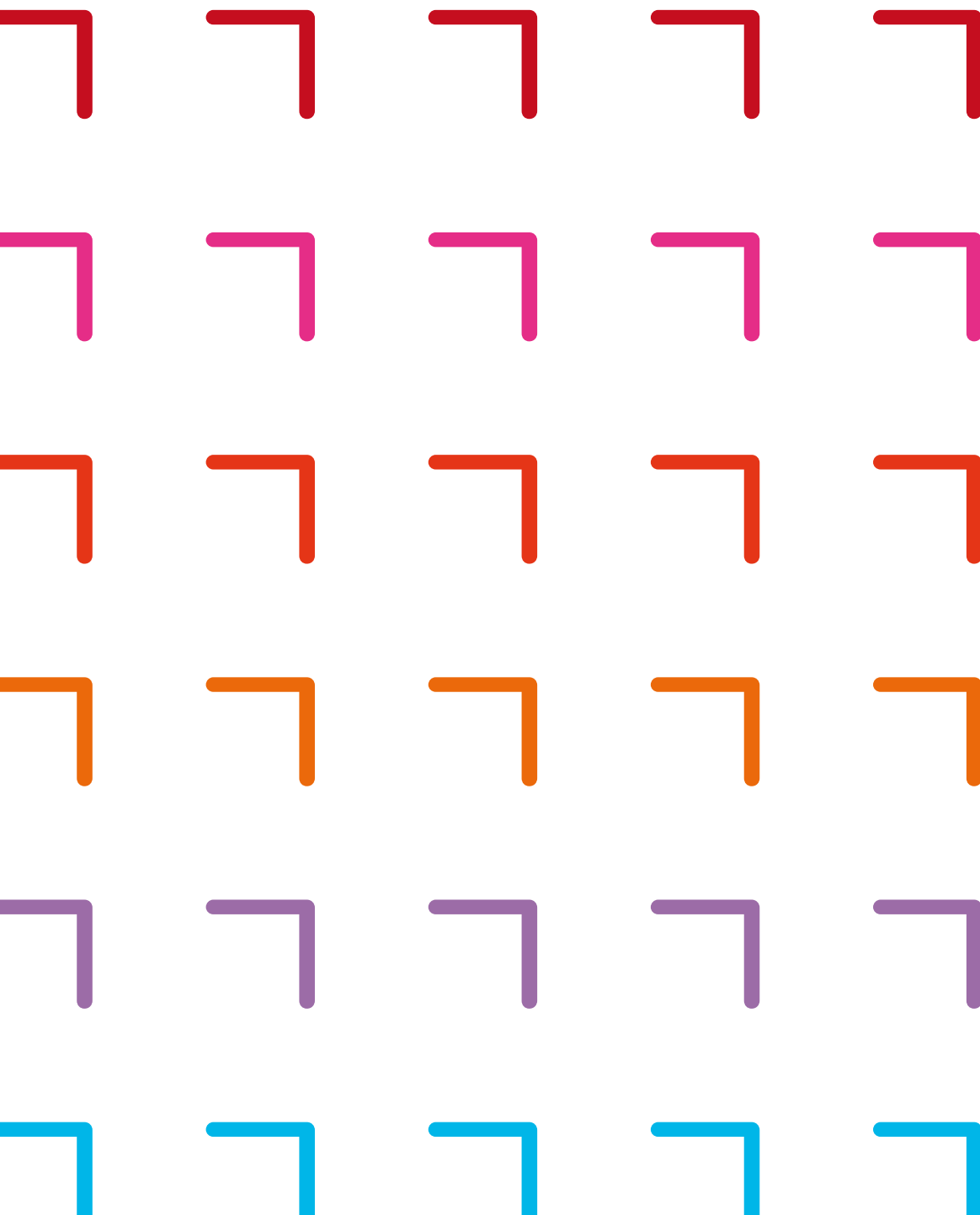

ADVIES 220

BESLUIT OPRICHTING VLAAMSE ADVIESRAAD VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN (VARIO) 1 JULI 2016

INHOUD

EXECUTIVE SUMMARY

SAMENVATTING

SITUERING

ADVIES

1. OPRICHTING VARIO
2. MODALITEITEN
3. SNELLE INWERKINGTREDING VAN DE VARIO
4. SAMENSTELLING EN AANSTELLING LEDEN

EXECUTIVE SUMMARY

The Flemish Council for Science and Innovation (VRWI) welcomes the decision of the Flemish government to install the Flemish Advisory Board on Innovation and Entrepreneurship (Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen, VARIO). In line with international best practice, an ambitious Flanders needs an independent Science and Innovation Council, in which experts with a background in academia - universities, university colleges and strategic research centres – and enterprise can meet and debate. In this sense, the dissolution of the VRWI leaves a gap, which the Flemish government now fills by founding VARIO. Compared to the current VRWI, VARIO will tackle a broader array of topics, including entrepreneurship and the transition towards industry 4.0. VARIO will add on the efficient and effective Flemish advisory landscape, mainly because the Board constitutes a unique forum where all experts will act in their own name, rather than acting as representatives from distinct institutions of enterprises. Within the same landscape, a separate discussion platform will ensure complementary between VARIO and other advisory bodies.

According to the VRWI, VARIO's substantive independence is of paramount importance. The Council therefor backs the decision to compose VARIO solely with experts acting in their own name, which does not imply the Board will work in isolation. When deemed relevant, VARIO should call on stakeholders from other work areas involved. Administratively, VARIO will be embedded in the Flemish Department Economy, Science and Innovation (Departement EWI, EWI). As such, the independent management of the Advisory Board must remain unscathed by allocating a separate working budget and establishing a protocol between VARIO and the Department EWI.

The VRWI also underlines the importance of a swift ratification of VARIO and, with regard to the VARIO model, emphasizes the crucial nature of the composition of the Board and the assignment of its member. As a matter of fact, VARIO's authority and the subsequent (public) support for its recommendations heavily lean on the expertise of each individual Board member and the balanced composition of the Board as a whole. Therefor it is essential to define the required profiles beforehand, seek a balance between work domains and expertise, add international experts, check both the commitment and availability of proposed members and provide them with a reasonable compensation.

SAMENVATTING

De VRWI verwelkomt de beslissing van de Vlaamse Regering tot oprichting van de VARIO. In lijn met internationale best practice heeft een ambitieus Vlaanderen nood aan een eigen onafhankelijke Science and Innovation Council, waar experts met een achtergrond uit universiteiten en hogescholen, strategische onderzoekscentra en bedrijfswereld samenkomen en reflecteren. Met de opheffing van de VRWI dreigde hier een lacune te ontstaan, die de Vlaamse Regering nu terdege invult met de VARIO. Het werkkterrein van de VARIO wordt daarbij verruimd tot het ondernemerschap en de transitie naar industrie 4.0. De oprichting van de VARIO draagt bij tot een efficiënt en effectief advieslandschap in Vlaanderen omdat de VARIO een uniek forum is waar alle experts in eigen naam (en niet als vertegenwoordiger van) samenkomen. Complementariteit met andere adviesorganen op hetzelfde terrein zal worden verzekerd door het overlegplatform.

Voor de VRWI is de inhoudelijke onafhankelijkheid van de VARIO van primordiaal belang. De Raad steunt de beslissing om de VARIO volledig samen te stellen met experts die zetelen ten persoonlijke titel, wat niet impliceert dat de VARIO in isolement zal werken. Waar relevant dient de VARIO zich te bevragen bij de actoren uit de betrokken werkvelden.

Bij de administratieve inbedding van de VARIO binnen het departement EWI moet de onafhankelijke aansturing van de adviesraad worden verzekerd door het toekennen van een afzonderlijk werkingsbudget en het afsluiten van een protocol tussen de VARIO en het departement EWI.

Tot slot dringt de VRWI aan op een snelle inwerkingtreding van de VARIO en benadrukt dat in het VARIO-model de samenstelling van de raad en de aanstelling van de leden cruciaal is. De autoriteit van de VARIO en het bijhorende draagvlak voor zijn adviezen, staat of valt immers met de expertise van elk van de leden en de evenwichtige samenstelling van de adviesraad als geheel. Het is daarom essentieel de gezochte profielen op voorhand te definiëren, evenwichten na te streven m.b.t. verschillende werkvelden en expertise, buitenlandse experts toe te voegen, het engagement/beschikbaarheid van de leden vooraf af te toetsen en in een redelijke vergoeding te voorzien.

SITUERING

Op 13 juni 2016 ontving de VRWI een vraag om strategisch advies van de Vlaamse Regering bij het 'Ontwerp van besluit houdende de oprichting van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO)'.

Deze vraag om advies kadert in de volgende context/chronologie:

- In juli 2014 beslissen de Vlaamse regeringspartners tot opheffing van de VRWI (Vlaams Regeerakkoord 2014-2019);
- In oktober 2014 erkent voogdijminister Philippe Muyters in zijn Beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie 2014-2019 de nood aan een adviesorgaan voor wetenschap en innovatie;
- De Vlaamse Regering neemt het besluit tot oprichting van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO). In zijn vergadering van 10 juni 2016 keurt de Vlaamse Regering het 'Ontwerp van besluit houdende de oprichting van de VARIO' principieel goed;
- Op 13 juni ontvangt de VRWI een vraag tot strategisch advies bij het 'Ontwerp van besluit houdende de oprichting van de VARIO' binnen de gebruikelijke adviestermijn van 30 dagen;
- Een week later, op 17 juni, volgt de goedkeuring door de Vlaamse Regering van het 'Voorontwerp van decreet houdende de wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, wat betreft de opheffing van de Strategische Adviesraad voor het Wetenschaps- en Innovatiebeleid';
- Op 17 juni ontvangt de VRWI een vraag om spoedadvies bij het voorontwerp van decreet over de opheffing van de VRWI, en dus binnen de 10 werkdagen.

Voorliggend advies gaat over de oprichting van de VARIO. Gezien de verwevenheid van beide dossiers (opheffing VRWI en oprichting VARIO) heeft de VRWI beslist beide adviezen tegelijkertijd uit te brengen en dus moet dit advies samen worden gelezen met het VRWI-advies over de opheffing van de VRWI.

ADVIES

1. OPRICHTING VARIO

De VRWI **verwelkomt de principiële goedkeuring** van de Vlaamse Regering (op datum van 10 juni 2016) tot oprichting van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) en dit om de volgende redenen:

De oprichting van de VARIO is **in lijn met internationale best practice**. Alle landen (binnen en buiten Europa) die wetenschap en innovatie als bron zien van maatschappelijke en economische vooruitgang hebben een autonome Science and Innovation Council (zie ook VRWI-advies 190, p 7).

Vlaanderen kan niet zonder een strategisch adviesorgaan op het vlak van wetenschap en innovatie, omdat:

- Vlaanderen nood heeft aan kwalitatief strategisch advies op vlak van wetenschap en innovatie. Met de opheffing van de VRWI dreigde hier een lacune te ontstaan, die de Vlaamse Regering nu terdege invult door de oprichting van de VARIO. Het werkkterrein van de VARIO wordt daarbij verruimd en zal ook het ondernemerschap en de transitie naar industrie 4.0 bijvoorbeeld omvatten.
- Vlaanderen nood heeft aan een forum waar experts met achtergrond uit de verschillende elementen van de volledige innovatieketen – met name de universiteiten en hogescholen, de bedrijfswereld en de strategische onderzoekscentra – samenkomen. Met de opheffing van de VRWI is er in Vlaanderen niet langer een adviesorgaan dat deze unieke brugfunctie uitoefent. De VARIO dient deze brugfunctie over te nemen.
- Een ambitieus Vlaanderen nood heeft aan een eigen onafhankelijke Science and Innovation Council binnen de Europese Onderzoeksruimte (ERA). Ook binnen België heeft Vlaanderen nood aan eigen W&I-adviesraad, als tegenhanger voor de W&I-raden van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Wallonië.

De oprichting van de VARIO draagt bij tot een **efficiënt en effectief advieslandschap** in Vlaanderen, omdat:

- De VARIO als adviesraad een uniek forum zal vormen waar experten uit universiteiten en hogescholen, bedrijven en SOC's in eigen naam/ten persoonlijke titel samenkomen;
- De complementariteit met andere adviesorganen zal worden verzekerd door de oprichting van een overlegplatform – voorgezeten door de minister - met vertegenwoordigers uit verschillende geledingen (SERV, VLIR, VLHORA, SOC-forum en VARIO).

2. MODALITEITEN

De VRWI schaaft zich ook achter de modaliteiten die de Vlaamse Regering heeft vastgelegd bij de oprichting van de VARIO en die conform zijn met internationale best practice, met name:

Inhoudelijke onafhankelijkheid van de VARIO

Voor de VRWI is de inhoudelijke onafhankelijkheid van de VARIO van primordiaal belang. Daarom schaaft de Raad zich volmondig achter de beslissing van de Vlaamse Regering om de VARIO volledig samen te stellen met onafhankelijke experten, die zetelen ten persoonlijke titel.

De VRWI verwijst hierbij naar het rapport van de International Advisory Board (IAB, juni 2014), die in zijn analyse van het W&I-beleid in Vlaanderen tot het besluit kwam dat de bestaande innovatiefora bevolkt worden met 'gevestigde belangen' en daardoor neigen tot het behoud van de status quo. Daarom pleitte de IAB voor een onafhankelijke W&I-adviesraad in Vlaanderen, met leden die spreken uit eigen naam en niet als (vertegenwoordiger van) belanghebbenden.

"The IAB members have come to the conclusion that innovation bodies in Flanders closely resemble – in fact often mirror – incumbent vested interests that often have a strong stake in the status quo, such as employer associations, unions, universities, etc. (...)

Only a truly independent council, where members are appointed according to meritocratic principles, based on expertise and experience, and who can speak in a personal capacity – and not as representatives of an interest group – has the ability to competently oversee the STI domain and shake up the system where needed.” (IAB, ‘Time to Walk the Talk’, juni 2014, p 5 - 6)

De inhoudelijke onafhankelijkheid van de VARIO impliceert natuurlijk niet dat de Raad in isolement zal werken: waar dit relevant is, dient de VARIO zich te bevragen bij de actoren uit de betrokken werkvelden, met name de universiteiten, hogescholen, onderzoeksinstellingen, de bedrijfswereid (zowel profit als non-profit), werknemersorganisaties, en zo meer.

De VRWI beschouwt het model gehanteerd door de Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI) in Nederland hier als goed voorbeeld:

- De leden van de AWTI zijn onafhankelijk en zetelen in eigen naam;
- Advies per advies wordt bekeken wie de meest relevante actoren zijn en bij welke partijen in het werkveld informatie wordt verzameld.

Functionele onafhankelijkheid van de VARIO

De Vlaamse Regering heeft beslist tot de administratieve inbedding van de VARIO binnen het departement EWI. Zoals ook wordt gesteld in het advies van de Inspectie van Financiën, leidt deze administratieve inbedding tot efficiëntiewinsten.

Bij de administratieve inbedding van de VARIO binnen het departement EWI moet de onafhankelijke aansturing van de adviesraad worden verzekerd. De VRWI benadrukt dan ook het belang van de volgende twee artikelen in het ‘Besluit tot oprichten van de VARIO’ van de Vlaamse Regering:

- (Art. 12) Het **toekennen van een afzonderlijk werkingsbudget aan de VARIO**, dat jaarlijks ingeschreven wordt in de beleidskredieten van de begroting van het departement EWI;
- (Art. 13) Het **afsluiten van een protocol tussen de VARIO en het departement EWI**, om de onafhankelijkheid van de adviesraad te garanderen en samenwerkingsafspraken vast te leggen.

Voor de VRWI is het van bijzonder belang dat het protocol tussen de VARIO en het departement EWI duidelijk stelt dat “de VARIO autonoom beslissingen kan nemen over zijn werking en over het personeelsbeleid van zijn secretariaat”.

Bijgevolg valt de aansturing en de evaluatie van de VARIO-staf onder de bevoegdheid van de VARIO (voorzitter en leden).

3. SNELLE INWERKINGTREDING VAN DE VARIO

Ondertussen is bijna twee jaar verstreken sinds de aankondiging van de opheffing van de VRWI in juli 2014. Weliswaar heeft de VRWI in de tussentijd op vraag van de Vlaamse Regering de continuïteit in het W&I-advies verzekerd. Maar de huidige situatie was altijd bedoeld als tussentijdse korte termijn-oplossing. Daarom dringt de VRWI erop aan dat de nieuw op te richten VARIO zo snel mogelijk in werking zou treden. Concreet hoopt de VRWI op gefaseerd stappenplan als volgt:

- advies Raad van State tijdens de zomermaanden;
- definitieve goedkeuring bij hervatting ministerraden Vlaamse Regering in september 2016;
- benoemingsbesluit VARIO-leden bij hervatting ministerraden Vlaamse Regering in september 2016.

4. SAMENSTELLING EN AANSTELLING LEDEN

Ten slotte wil de VRWI nogmaals benadrukken dat in het VARIO-model de **samenstelling van de adviesraad** en de **aanstelling van de leden** cruciaal zal zijn.

Immers, wanneer een adviesraad is samengesteld op basis van representatie van belanghebbenden – het dominante model in Vlaanderen – dan volgt het draagvlak voor de adviezen in belangrijke mate uit deze vertegenwoordiging. De leden van de adviesraad kunnen immers bij hun achterban draagvlak voor de adviezen genereren.

De VARIO zal echter volledig worden samengesteld uit onafhankelijke experts die spreken in eigen naam. In dit geval staat of valt de autoriteit van de adviesraad – en het bijhorende draagvlak voor zijn adviezen – met de expertise van elk van de leden en de evenwichtige samenstelling van de adviesraad als geheel.

Daarom is het cruciaal om bij de samenstelling van de VARIO:

- Op voorhand de gezochte profielen te definiëren;
- Evenwichten na te streven m.b.t. verschillende werkvelden en expertise;
- Buitenlandse experten toe te voegen;
- Het engagement/beschikbaarheid van de leden vooraf af te toetsen in functie van datgene wat van hen verwacht wordt. Naar het voorbeeld van de AWTI in Nederland lijkt een realistische schatting voor tijdsinvestering voor VARIO-leden minstens 1 dag en maximaal 2 dagen per maand.¹ Voor de VARIO-voorzitter moet het dubbele hiervan als tijdsinvestering ingecalculeerd worden.
- Een redelijke vergoeding voor de VARIO-leden te voorzien in verhouding tot verwachte tijdsinvestering. Opnieuw verwijst de VRWI hier naar het voorbeeld van de AWTI. De in de nota aan de Vlaamse Regering vooropgestelde vergoeding van 500 euro/dag of 250 euro/halve dag lijkt een aanvaardbaar minimum.

Gehandtekend

Gehandtekend

Danielle Raspoet
Algemeen Secretaris

Dirk Boogmans
Voorzitter

---

¹ De AWTI vergadert 1 volledige dag per maand: Raadsvergadering in de voormiddag en projectgroepen in de namiddag. Bovendien wordt 1 dag voorbereiding gerekend.

VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAP
EN INNOVATIE

FLEMISH COUNCIL
FOR SCIENCE
AND INNOVATION

KOOLSTRAAT 35
B-1000 BRUSSEL
WWW.VRWI.BE

T +32 2 553 24 40
INFO@VRWI.BE

D. BOOGMANS | VOORZITTER
D. RASPOET | SECRETARIS

